

UITNODIGING CONTACTDAGEN 1979

Aan Hoofden van Diensten en Gemeentelijke ongediertebestrijders

Evenals voorgaande jaren zullen in 1979 contactdagen worden georganiseerd door de Afdeling Bestrijding van Ongedierte. De komende contactdagen zullen worden gehouden op donderdagen in resp. de tweede helft van januari, februari, maart en begin april. Een uitnodiging met nadere gegevens zal U nog worden toegezonden. De bijeenkomsten zullen van 10.00 tot ca. 16.00 uur duren. Aan de deelneming zijn behalve de reis- en verblijfkosten der deelnemers geen verdere kosten verbonden.

Het **dagprogramma** zal o.m. de navolgende onderwerpen omvatten:

- ongediertebestrijding en wetgeving;
- Vakopleiding Ongediertebestrijding;
- bestrijdingsmiddelen (rodenticiden en insecticiden);
- de bestrijding van enkele veel voorkomende insecten.

Daar bij de te behandelen onderwerpen ook problemen van **technische** en **organisatorische** aard en **beleidszaken** worden besproken, welke boven de individuele interessesfeer van de uitvoerende bestrijder liggen, wordt de aanwezigheid van de ongediertebestrijders én hun afdelingshoofden of hoofden van Dienst op prijs gesteld.

Noteert U alvast op welke datum wij in Uw omgeving komen?

Schema voorjaar 1979

Provincie Gelderland	: donderdag 18 januari in Cultureel Centrum „De Coehoorn”, Grote Zaal, Coehoornstraat 11 te Arnhem.
Provincie Noord-Holland	: donderdag 8 februari in de Stationsrestaurant van het Centraal Station, Stationsplein 11 te Amsterdam.
Provincie Limburg (Noord)	: donderdag 8 maart in de „Venlonazaal”, Hogeweg 10 te Venlo.
Provincie Noord-Brabant (West)	: donderdag 15 maart in Café „Het Witte Schaaap”, Meidoornstraat 156 te Breda.
Provincie Friesland	: donderdag 22 maart in Restaurant „Onder de Luifel”, Stationsweg 6 te Leeuwarden.
Provincie Drenthe	: donderdag 5 april in Café-Restaurant „Bellevue”, Nassaulaan 30 te Assen.

Wij hopen velen van U te mogen begroeten om kennis te maken of de kennismaking te hernieuwen en om ervaringen met U uit te wisselen. Graag tot dan!

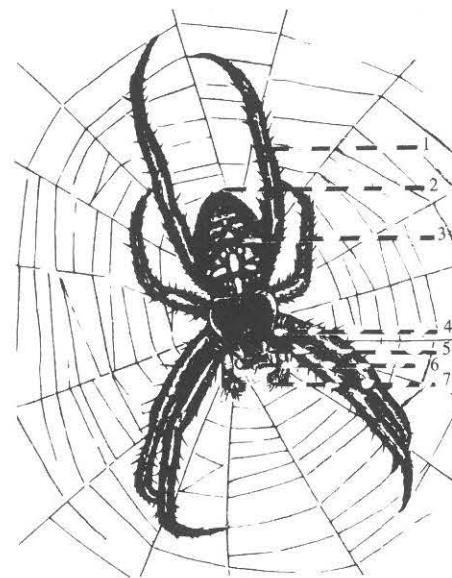
SPINNEN

(*Aranea*)

Een spin in de morgen
Een dag zonder zorgen

Kenmerken

De hoofdafdeling der geledpotige dieren kent naast de Insecta of Hexapoda (zespotigen) een klasse van spinachtigen, waartoe behalve spinnen o.a. ook schorpioenen, mijten en teken behoren. Een in het oog lopend verschil met de insekten is, dat alle spinachtigen 8 poten bezitten. Bij spinnen zijn de kop en het borststuk vergroeid. Het achterlijf is met een zachte huid bedekt en bevat spintepels. Overigens hebben spinnen evenals insekten een uitwendig skelet, de chitinehuid; tijdens de groei vervellen ze enige malen. Aan de voorkant en aan de zijkant van de kop staan meestal 8 (bij uitzondering minder tot geen) enkelvoudige ogen. Voorts bevinden zich aan de kop 2 op pootjes lijkende tasters en 2 grote, sterke kaken met aan het eind puntige gifklauwen waardoor een kanaaltje loopt naar de

Spin

1 - poten, 2 - spintepels, 3 - achterlijf,
4 - kopborststuk, 5 - ogen, 6 - kaken met
gifklauwen, 7 - tasters.

gifklieren. Bij een „beet” wordt het gif via het kanaaltje in het lichaam van het slachtoffer geperst. Voor een volwassen mens is de beet van de in Nederland levende spinsoorten niet gevaarlijk. Voor goederen en materialen zijn ze niet schadelijk; de enige hinder van spinnen wordt veroorzaakt door de vangwebben die ze maken, de spinsels die ze vervaardigen ter bescherming van hun eitjes en vervuiling ook door uitwerpselen en dode prooi-resten. Het gebruik van een stofzuiger of ragebol zal aan deze euvels gauw een einde maken.

In Nederland levende spinnen worden in het algemeen een jaar oud. Er zijn enkele soorten waarvan de jonge, in het voorjaar uitgekomen dieren, overwinteren en het volgende jaar in de herfst sterven.

Wielwebben en struikeldraden

De in Nederland levende spinnen behoren tot een dertigtal families, welke weer zijn onderverdeeld in meer dan 400 soorten. De meest bekende soorten zijn de wielspinnen, zo genoemd naar het wielvormige web dat ze maken om hun prooi te vangen. Andere spinnensoorten vangen hun prooi met minder ingenieuze webben, die wel de vorm kunnen hebben van een trechter, een buis of een hangmat.

Sommige soorten maken een web van kris-kras dooreen lopende draden, of produceren alleen maar struikeldraden. De webspinnen vangen hun prooi dus met behulp van een meer of minder ingewikkeld net en blijven op die plaats tot de prooi langs komt. Hoe eenvoudiger de webbouw is des te actiever is de spin als jager.

Jagers

De echte jagers gebruiken geen web om hun prooi te vangen, maar besluipen of achtervolgen hun prooi. Vooral de tamelijk grote wolfspinnen zijn felle jagers die zeer snel kunnen lopen. De springspinnen naderen hun prooi tot op enkele centimeters en bespringen deze dan.

Sommige jagers die planten of bloemen tot hun jachtgebied hebben, vallen bijna niet op; strekspinnen b.v. strekken hun poten in lengterichting resp. naar voor en naar achter in camouflagehouding. Krabspinnen zoeken bloemen op die dezelfde kleur als hun lichaam hebben; een enkele spinnensoort kan zelfs van kleur veranderen al naar gelang het opgenomen voedsel en de kleur van de bloem waarop hij zit.

Nuttig

Zodra een prooidier, dat zelfs groter dan de spin kan zijn, onder zijn bereik is of in het net verward zit, schiet de spin toe. Afhankelijk van de gewoonte van de spin en de grootte van het prooidier wordt dit met een beet verlamd of wordt het weerloos gemaakt doordat het wordt ingesponnen. Daarna wordt de prooi leeggezogen. Tot de prooidieren kunnen vliegen en muggen, maar ook grotere insecten als libellen, sprinkhanen, bijen, kevers en wespen worden gerekend.

Spinnen zijn, doordat zij vele, vaak schadelijke of hinderlijke insecten vangen, nuttig en dienen daarom met rust te worden gelaten. Ze zijn misschien „eng” voor de huisvrouw, maar „collega's” van ongediertebestrijders. Spinnen verplaatsen zich veelal lopend, maar ook zwevend aan de door hen geweven draden. Zo „zwevend op de wind” kunnen ze zich tientallen meters door de lucht verplaatsen.

Prooidieren

Indien in de tuin of in huis grote aantallen spinnen voorkomen, dan is dit een aanwijzing, dat aldaar vele prooidieren (vliegen, muggen, etc.) aanwezig zijn. Ter voorkoming van een plaag van deze prooidieren, is het verstandig, om de spinnen rustig hun gang te laten gaan; op den duur zal dan een evenwicht ontstaan.

Het bestrijden van de prooidieren buitenshuis is een ondoenlijke zaak, omdat vele insectensoorten vanuit de wijde omgeving kunnen komen. Hun broedplaatsen zijn overal, afhankelijk van de soort, op bomen en planten, in de grond, in grasland, of drassig terrein, etc.

Broedzorg

Spinnen overwinteren als ei of als jong dier. De oudere exemplaren sterven meestal in de herfst. Het aantal afgezette eitjes varieert van enkele tot bijna duizend stuks. Er is sprake van broedzorg. De „webspinnen” maken meestal een spinsel in de vorm van een cocon, waarin de eitjes worden gedeponeerd. Bij de „jagers” wordt de cocon door de wijfjes megedragen totdat de jonge spinnen zijn uitgekomen, soms zelfs nog een periode daarna. Het kan voorkomen, dat in huis vele jonge spinnetjes worden gevonden, die dan uit een in huis gedeponeerd legsel gekropen zijn. In huis aanwezige spinnen kunnen worden weggevangen, b.v. met behulp van een omgekeerd glas en een stevig stukje papier dat voor de opening wordt geschoven, waarna de gevangen spinnen buitenshuis worden losgelaten.

Wering

Spinnen en ook andere geleedpotige dieren kunnen zich verschuilen of zich toegang tot de woning verschaffen, niet alleen via openstaande ramen of deuren, maar ook via spleten tussen sponningen en kozijnen en het metselwerk, of via te grote ventilatie-openingen.

Om het optreden van spinnen in huis te voorkomen, is het het beste ervoor zorg te dragen dat zij en hun prooidieren geen toegang vinden. Deze wering kan geschieden door spleten en kieren te dichten met kit, ventilatieopeningen af te sluiten met een deugdelijk rooster of met fijnmazig gaas. Voor de ramen en deuren kunnen goed sluitende horren worden aangebracht. Het verdelgen van spinnen is ongewenst; het gebruik van bestrijdingsmiddelen daarvoor is af te raden.

A. Balkstra

Literatuur:

„Spinnen van Nederland”, W. van Katwijk.

„Spinnen, 120 Middeneuropese web- en jachtspinnen in kleuren”, H. Pflutschinger.